

Jan Matejko
Bitwa pod Grunwaldem, 1878
olej, płótno, 426 x 987 cm

Jan Matejko
Battle of Grunwald, 1878
oil on canvas, 426 x 987 cm

Rezydencje artystyczne

Jana Matejki Bitwa pod Grunwaldem: nowe spojrzenia

Rezydencje artystyczne to nowy program Muzeum Narodowego w Warszawie dla wybitnych twórców współczesnych zainspirowanych naszymi zbiorami. W roku 2010 mierzą się oni z fenomenem *Bitwy pod Grunwaldem* Jana Matejki, przekładając treść i formę tego obrazu na język innych mediów: muzyki i animacji komputerowej.

Kompozytor Stanisław Syrewicz tworzy własną emocjonalną interpretację obrazu przy użyciu współczesnego języka muzycznego. W cichej zazwyczaj Sali Matejkowskiej zabrzmi muzyka. Dodatkowym elementem będzie światło, które w czasie trwania utworu zmienia obraz w ekran. Premiera muzyczno-wizualnej instalacji odbędzie się wieczorem 15 maja, w Noc Muzeów.

Kierowany przez Rafała Kidzińskiego zespół grafików ze studia Platige Image realizuje według koncepcji Tomka Bagińskiego trójwymiarową wersję *Bitwy pod Grunwaldem* Jana Matejki. Grafiki rekonstruują słynny obraz w technice stereoskopii. Trójwymiarowe modele postaci tworzone są z zachowaniem pełnej szczegółowości i kolorystyki oryginalnego dzieła. Spot zwiastujący projekt zaprezentowany zostanie w Noc Muzeów w Gmachu Głównym MNW. Premiera pełnej rekonstrukcji obrazu w trójwymiarze będzie miała miejsce 15 lipca.

Na temat obrazu *Bitwa pod Grunwaldem* wylano morze atramentu, debatując nad siłą jego tożsamościowego, antyniemieckiego przesłania, jak i nie szczędząc mu krytyki jako wytworu bardziej historyka niż artysty. Szóśćsetna rocznica bitwy pod Grunwaldem stwarza świetną okazję, by przypomnieć stare oraz zaprezentować zupełnie nowe interpretacje tak obrazu Jana Matejki, jak i samej bitwy. *Jana Matejki Bitwa pod Grunwaldem: nowe spojrzenia* jest pierwszym krytycznym zbiorem współczesnych analiz zarówno dzieła, jak i bitwy, zamówionych u wybitnych historyków i historyków sztuki, polskich i obcych. Mierzą się oni z fenomenem jego bezprecedensowej kariery, instrumentalizacją, a także znaczeniami odczytywanymi w nim dzisiaj. Każdy z autorów reprezentuje inną perspektywę badawczą, od historii krytycznej wobec źródeł archiwalnych, do historii sztuki sięgającej po analizę dyskursu, jak i narzędzia analizy semiotycznej oraz *genderowej*. Eseje napisali: Stanisław Czekalski, Sven Ekdahl, Ewa Micke-Broniarek, Maria Poprzeczka, Ewa Toniak. Książka, pod redakcją Katarzyny Murawskiej-Muthesius, zapoczątkowuje serię wydawniczą *Nowe spojrzenia na sztukę*, w której prezentować będziemy najbardziej intrygujące eksponaty z kolekcji MNW, ożywające na nowo w ogniu krzyżujących się spojrzeń. Promocja książki, której publikacja sponzorowana jest przez PKN ORLEN, odbędzie się w połowie maja 2010 roku. Wydana zostanie także jej wersja angielska.

Program Edukacyjny

- Spotkania z konserwatorami przybliżające aktualny stan prowadzonych prac i badań (lipiec i październik 2010 oraz kwiecień 2011).
- Dwa cykle wykładów dla młodzieży i dorosłych prowadzonych przez specjalistów z różnych dziedzin – konserwatorów, historyków i historyków sztuki. Pierwszy z nich wprowadzi w tematykę związaną z obrazem *Bitwa pod Grunwaldem* (maj–czerwiec 2010). Drugi cykl, planowany jesienią 2010 roku, będzie rozwinięciem i pogłębieniem znajomości historii, ikonografii i zagadnień konserwatorskich związanych z dziełem Jana Matejki.
- Specjalny program lekcji muzealnych „Tajemnice konserwacji” przygotowany dla wszystkich poziomów nauczania. Zorganizowane grupy szkolne będą miały okazję zastanowić się nad znaczeniem konserwacji dla różnych dzieł sztuki, np. rzeźby i malarstwa. Szczególną uwagę poświęcimy pracom nad obrazem Jana Matejki, a także biografii autora i historii samego dzieła (rok szkolny 2010/2011).
- Niedzielne warsztaty dla dzieci z rodzicami „Zostań konserwatorem”. Zajęcia dotyczące konserwacji różnych dzieł sztuki połączone z działaniami plastycznymi. Szczególną uwagę zwrócimy na prace trwające przy obrazie *Bitwa pod Grunwaldem* (październik–grudzień 2010 oraz marzec–maj 2011).
- Imprezy towarzyszące rocznicy bitwy pod Grunwaldem, m.in. zajęcia w ramach akcji „Lato w mieście” oraz atrakcje dla indywidualnych zwiedzających (lipiec 2010).
- Piknik „Pod Grunwaldem” inaugurujący rok szkolny. Warsztaty oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży, spotkania z bractwami rycerskimi, gra historyczna i inne wydarzenia w ramach imprezy plenerowej oraz wykłady dla młodzieży i dorosłych (12 września 2010).

Szczegóły i dokładne terminy na stronie internetowej www.mnw.art.pl.
Za materiały plastyczne używane podczas naszych zajęć dziękujemy firmie Staedtler.

Historia podróży obrazu

Namalowany w 1878 roku obraz Jana Matejki *Bitwa pod Grunwaldem* przez lata wywoływał liczne polemiki; od kontrowersji natury artystycznej, przez odczytania nie zawsze zgodne z intencjami artysty, po próby interpretacji obrazu w kontekście ideologiczno-politycznym. Dzieło Matejki nigdy jednak nie popadło w zapomnienie. Dzięki powszechnie zrozumiałym formom ekspresji na trwałe wrosło w zbiorową świadomość społeczeństwa, w którym umacniało poczucie narodowej tożsamości i dumy. Zakupiona w 1902 roku do zbiorów Muzeum Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, *Bitwa pod Grunwaldem* przeszła dramatyczne losy podczas II wojny światowej. Polacy niejednokrotnie ryzykowali własnym życiem, by ocalić ukrywany przed hitlerowcami słynny obraz Matejki. W roku 1949 *Bitwa pod Grunwaldem* trafiła do kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie, stając się w ciągu kolejnych dziesięcioleci swoistą ikoną Muzeum.

www.mnw.art.pl

Konserwacja Bitwy pod Grunwaldem

Problemy związane z konserwacją *Bitwy pod Grunwaldem* Jana Matejki, obrazu przechowywanego w czasie II wojny światowej przez 3,5 roku w ziemi, nie mają precedensu w historii konserwacji. Jest to największe dzieło w kolekcji MNW, którego powierzchnia liczy 42 m². Dopiero szóstsetna rocznica bitwy stworzyła możliwość przeprowadzenia jego pełnej, kompleksowej konserwacji. Rozmiary obrazu powodują, że prace odbywać się mogą tylko na miejscu, w specjalnie do tego przygotowanej Sali Matejkowskiej i potrwać ok. 1,5 roku. Wyłącznym sponsorem konserwacji i restauracji *Bitwy pod Grunwaldem* jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Po raz pierwszy w historii polskiego muzealnictwa zwiedzający będą mogli poznać tajemnicę przywracania blasku zabytkowemu dziełu malarstwu i na żywo śledzić kolejne etapy pracy konserwatorów. Obraz zyska nowy dublaż i metalowe krosno, stare werniksy zostaną wymienione, lico obrazu oczyszczone, warstwa malarstwa wyretuszowana. Program konserwatorsko-restauratorski poprzedzą szczegółowe badania, które pozwolą określić stopień degradacji materiałów organicznych i stan mikrobiologiczny obrazu. Środki finansowe na niezbędną aparaturę badawczą pochodzą z narodowej zbiórki pieniędzy.

Sponsorzy / Sponsors

Mecenas Muzeum
Museum Patron

plus

Partner Muzeum
Museum Partner

MAZOWIECKA
SPÓŁKA GAZOWNICTWA

Doradca Prawny / Legal Adviser
C'M'S' Cameron McKenna

Patroni Medialni / Media Patrons

gazeta
WYDROŻKA.PL

THE WARSAW VOICE

TVP
TELEWIZJA POLSKA

PolishMarket

STOLICA

onet.pl

Mecenas Galerii Malarstwa Polskiego
Mecenas programu obchodów 600-lecia
Bitwy pod Grunwaldem realizowanego przez
Muzeum Narodowe w Warszawie
Patron of the Gallery of Polish Painting
Patron of the celebrations of the 600th
anniversary of the Battle of Grunwald
at the National Museum in Warsaw

ORLEN

Partner Technologiczny
Technological Partner

SAMSUNG
TURN ON TOMORROW

Patron Muzeum
Museum Patron

empik

Sponsor

BrandStorm

